

Svenska som andraspråk med didaktisk inriktning för ämneslärare i grundskolans årskurs 7-9, I **Swedish as a Second Language with Focus on Didactics for Teachers Working in Grades 7 to 9, I**

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11S260

Version: 7.0

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2021-09-10

Gäller från: VT 2022

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska som andraspråk (G1N), Ämnesdidaktik (G2F)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen

Förkunskapskrav: Godkänt resultat från examinationerna Grunderna i akademiskt läsande och skrivande (2 hp) i kursen Utbildningsvetenskaplig kärna 1.1 för ämneslärare; Språkssystemet (6 hp) i kursen Svenska med didaktisk inriktning för ämneslärare med inriktning mot grundskolans årskurs 7-9, 1.1, samt godkänt resultat från all VFU i tidigare terminer inom ramen för Ämneslärarutbildning för grundskolans årskurs 7-9: svenska, engelska, svenska som andraspråk, 240 högskolepoäng.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen består av 5 delkurser. I den sista delkursen ingår en kortare sammanhängande verksamhetsforlagd utbildning (VFU), samt en examinerande VFU-uppgift på 1,5 hp.

Delkurs 1: Flerspråkighet på individnivå och i ett samhällsperspektiv (5 hp)

Delkursen syftar till att studenten får grundläggande kunskaper om flerspråkighet ur ett individ- och samhällsperspektiv. Detta innebär frågor om språk och makt, globalisering, språklig variation, språkideologier och språkpolitik. Delkursen belyser även frågeställningar som rör normer för språkanvändning i olika sammanhang. Vidare syftar delkursen till att göra studenten medveten om hur genus, klass, ålder, etnicitet och språklig bakgrund samspelar för att skapa en persons identiteter och sociala grupperingar.

Delkurs 2: Det svenska språkssystemet ur ett andraspråksperspektiv (7,5 hp)

I delkursen beskrivs det svenska språkssystemet ur ett andraspråksperspektiv. Syftet med delkursen är att studenten ska behärska grundläggande begrepp och regler för att kunna beskriva det svenska språkssystemet. Morfologiska, syntaktiska, fonologiska och semantiska aspekter behandlas. Kursen belyser det svenska språkets uppbyggnad och struktur ur ett kontrastivt perspektiv. Autentiskt tal och textutdrag studeras för att belysa grammatiska, fonologiska och lexikala svårigheter vid inläring av svenska som andraspråk.

Delkurs 3: Andraspråksinläring och språkutveckling (5 hp)

Delkursen behandlar språkutveckling och inläring ur ett andraspråksperspektiv. Vetenskapliga teorier och metoder om andraspråksinläring diskuteras. Vidare syftar delkursen att göra studenten medveten om inre och yttre faktorer påverkan på språkinläring. Forskning om interimspråkets utveckling samt inlärningsstrategier som kan främja och stödja språkinläringen hos flerspråkiga elever berörs. Därtill belyses språkets betydelse för elevernas kunskapsutveckling.

Delkurs 4: Bedömning av språklig kompetens (5 hp)

Delkursen syftar till att ge studenten kunskap om hur andraspråkselevs språkliga kompetens kan bedömas. Innebörden av språklig kompetens diskuteras och olika bedömningsinstrument presenteras. Vidare ges studenten möjlighet att pröva performansanalys av elevtexter för att kunna dokumentera andraspråkselevs skriftliga progression. Studenten får även bekanta sig med nationella provet som är kopplat till kunskapskraven och de språkliga förmågorna tala, läsa, skriva och lyssna.

Delkurs 5: Grundläggande litteracitet (7,5 hp)

Delkursen beskriver litteracitet med hjälp av olika modeller och teorier. Fokus är på grundläggande litteracitet och på att läsa och skriva på sitt andraspråk. Vidare belyses faktorer som kan påverka läs- och skrivutvecklingen på ett andraspråk, t. ex. ordförrådets betydelse, och hur lärare kan stärka elevers litteracitetsutveckling.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

Delkurs 1: Flerspråkighet på individnivå och i ett samhällsperspektiv (5 hp)

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för och diskutera flerspråkighet utifrån ett individ-, grupp- och samhällsperspektiv

2. Färdighet och förmåga

2.1 producera genretypisk akademisk text enligt dess krav på tydlighet, saklighet och begriplighet, med användande av svenska skrivregler samt källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

2.2 kommunicera muntligt med retorisk medvetenhet, anpassning till mottagare och med ett uttal som är lättförståeligt

2.3 analysera och diskutera vilka följder språkideologier och språkpolitik kan få för synen på flerspråkiga talare och praktiker

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 redovisa grundläggande kunskaper om sociolingvistiska fenomen som rör flerspråkighet och identiteter i och utanför utbildningssammanhang

Delkurs 2: Det svenska språksystemet ur ett andraspråksperspektiv (7,5 hp)

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för det svenska språksystemet ur ett andraspråksperspektiv, såväl grammatiskt (morfologiskt, syntaktiskt) som semantiskt

1.2 redogöra för det svenska språksystemet ur ett fonologiskt andraspråksperspektiv

1.3 redogöra för centrala begrepp och regler inom ämnesområdet

2. Färdighet och förmåga

2.1 producera genretypisk akademisk text enligt dess krav på tydlighet, saklighet och begriplighet, med användande av svenska skrivregler samt källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

2.2 kommunicera muntligt med retorisk medvetenhet, anpassning till mottagare och med ett uttal som är lättförståeligt

2.3 använda grundläggande begrepp och regler för att urskilja och kategorisera språkliga avvikelser i skrivna elevtexter

2.4 använda grundläggande begrepp och regler för att urskilja och kategorisera språkliga avvikelser i autentiskt tal av andraspråksinlärare

2.5 förklara språkets regler och funktion för att möjliggöra den språkliga medvetenheten hos eleven

Delkurs 3: Andraspråksinläring och språkutveckling (5 hp)

1. Kunskap och förståelse

1.1 uppvisa kunskaper om olika faktorer som påverkar språkutveckling ur ett andraspråksperspektiv.

1.2 redogöra för teorier om andraspråksinläring

2. Färdighet och förmåga

2.1 producera genretypisk akademisk text enligt dess krav på tydlighet, saklighet och begriplighet, med användande av svenska skrivregler samt källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

2.2 analysera variation i andraspråksinläringens skriftliga och muntliga produktion

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 värdera hur teorier och metoder om andraspråksinläring kan appliceras i undervisningen

Delkurs 4: Bedömning av språklig kompetens (5 hp)

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för hur språklig kompetens kan bedömas på olika sätt

2. Färdighet och förmåga

2.1 producera genretypisk akademisk text enligt dess krav på tydlighet, saklighet och begriplighet, med användande av svenska skrivregler samt källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

2.2 kommunicera muntligt med retorisk medvetenhet, anpassning till mottagare och med ett uttal som är lättförståeligt

2.3 analysera och dokumentera elevtexter i form av en performansanalys

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 jämföra och utvärdera olika bedömningsinstrument för att bedöma och betygsätta elevens språkliga kompetens

Delkurs 5: Grundläggande litteracitet (7,5 hp)

1. Kunskap och förståelse

1.1 redogöra för litteracitetsbegreppet utifrån några olika modeller och teorier

1.2 redogöra för faktorer som påverkar utvecklingen av litteracitet på andraspråket

2. Färdighet och förmåga

2.1 producera genretypisk akademisk text enligt dess krav på tydlighet, saklighet och begriplighet, med användande av svenska skrivregler samt källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

2.2 kommunicera muntligt med retorisk medvetenhet, anpassning till mottagare och med ett uttal som är lättförståeligt

2.3 visa på hur elevers läsande och skrivande på andraspråket kan främjas

2.4 analysera olika faktorer som påverkar på andraspråksinlärares litteracitetsutveckling

2.5 i samråd med VFU-lärare och med stöd i forskning om litteracitet på andraspråket, samt utifrån relevanta styrdokument för ämnet svenska som andraspråk, formulera mål, planera, leda, genomföra och utvärdera undervisning i svenska som andraspråk med fokus på måluppfyllelse för elever i åk 7-9

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 identifiera och resonera kring hur elevers tidigare språk, erfarenheter och kunskaper kan användas som resurser i deras litteracitetsutveckling

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- seminarier
- workshops
- VFU

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Delkurs 1: Flerspråkighet på individnivå och i ett samhällsperspektiv, 5 hp

(IN18) Flerspråkighet på individnivå och i ett samhällsperspektiv

Skriftlig inlämning

Lärandemål: 1.1, 2.1, och 3.1

Högskolepoäng: 5,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

Delkurs 2: Det svenska språksystemet ur ett andraspråksperspektiv, 7,5 hp

(TE05) Det svenska språksystemet ur ett andraspråksperspektiv 1

Skriftlig tentamen

Lärandemål: 1.1, 1.3, 2.1 och 2.3

Högskolepoäng: 4,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

(RE04) Det svenska språksystemet ur ett andraspråksperspektiv 2

Muntlig och skriftlig redovisning

Lärandemål: 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.4, 2.5

Högskolepoäng: 3,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

Delkurs 3: Andraspråksinläring och språkutveckling, 5 hp

(IN19) Andraspråksinläring och språkutveckling

Skriftlig inlämning

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1

Högskolepoäng: 5,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

Delkurs 4: Bedömning av språklig kompetens, 5 hp

(IN20) Bedömning av språklig kompetens

Skriftlig inlämning och muntligt seminarium med opponering
Lärandemål: 1.1, 2.1, 2.2, 2.3 och 3.1
Högskolepoäng: 5,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

**Delkurs 5: Grundläggande litteracitet, 7,5 hp
(RE05) (IN21) Grundläggande litteracitet**

Skriftlig inlämning
Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 2.4 och 3.1
Högskolepoäng: 3,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

(VU01) VFU

Verksamhetsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.5
Högskolepoäng: 3,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE01) VFU-uppgift

Seminarium
Lärandemål: 2.2, 2.3
Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Det maximala antalet examinationstillfällen för varje examination i kursen är 5. Ett förbrukat examinationstillfälle är en examination där studenten har fått betyg (U/G/VG).

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100% närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systemiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevs säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18 §). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska.

Delkurs 1: Flerspråkighet på individnivå och i ett samhällsperspektiv (5 hp)

Boyd, S. & Bredänge, G. (senaste upplaga). Attityder till brytning – exemplet utländska lärare i svenska skolor. I Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 437-458. (21 s.).

Cummins, J. (senaste upplaga). *Flerspråkiga elever: effektiv undervisning i en utmanande tid*. 1. uppl. Stockholm: Natur och kultur, s. 121-179. (58 s.).

Eliaso Magnusson, J. (senaste upplaga). "Självklart känns det mer tryggt att vara där inne" – om den sociokulturella kontextens betydelse för språkliga repertoarer och identiteter. *Nordand* 10:1. (22 s.).

Fraurud, K. & Bijvoet, E. (senaste upplaga). Rinkebysvenska och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 369-396. (27 s.).

Hyltenstam, K. & Milani, T. (senaste upplaga). Flerspråkighetens sociopolitiska och sociokulturella ramar. I Axelsson, M., Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Flerspråkighet: en forskningsöversikt*. Stockholm: Vetenskapsrådet, s.17-152. (135 s.).

Jonsson, R. (senaste upplaga). Inget tjafs och inget bråk – om skötsam svenskhet och ordningsstörande förorstsslang. I Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 397-414. (17 s.).

Stroud, C. (senaste upplaga). Halvspråkighet och rinkebysvenska som språkideologiska begrepp. I Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) (senaste upplaga). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 313-342. (29 s.).

Sundgren, E. (red.) (2013). *Sociolingvistik*. Stockholm: Liber. (100 s).

Wedin, Å. & Musk, N. (red.) (senaste upplaga). *Flerspråkighet, identitet och lärande: skola i ett föränderligt samhälle*. Lund: Studentlitteratur. (100 s.)

Ytterligare artiklar med relevans för området kan tillkomma (100 s.).

(Totalt 609 s)

Delkurs 2: Det svenska språksystemet ur ett andraspråksperspektiv (7,5 hp)

Engstrand, O. (senaste upplaga). *Fonetik light: [lajt] : kortfattad ljudlära för språkstudier och uttalsundervisning*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. (135 s.).

Josefsson, G. (senaste upplaga). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare!*. Lund: Studentlitteratur. (205 s)

Kjellin, O. (2002). *Uttalet, språket och hjärnan*. Uppsala: Hallgren och Fallgren. (254 s.).

Lövenstam, S. (senaste upplaga). *Grammatikundervisning för SFI och SVA*. Stockholm: Natur och Kultur. (117 s.).

Wijk, Andersson E. & Larsson, L. (senaste upplaga). *Ny grammatik med övningsbok*. Uppsala: Hallgren och Fallgren. (154 s.).

Ytterligare artiklar med relevans för området kan tillkomma (100 s.).

(Totalt 965 s.).

Delkurs 3: Andraspråksinläring och språkutveckling (5 hp)

Abrahamsson, N. (senaste upplaga). *Andraspråksinläring*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. (303 s.).

Abrahamsson, N. & Bylund, E. (senaste upplaga). Andraspråksinläring och förstaspråksutveckling i en andraspråkskontext. I Axelsson, M., Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Flerspråkighet: en forskningsöversikt*. Stockholm: Vetenskapsrådet, s. 153-246. (93 s.). Kan laddas ned från: <http://www.vr.se>. [2018-09-20]

Abrahamsson, N. & Hyltenstam, K. (senaste upplaga). *Mognadsbegränsningar och den kritiska perioden för andraspråksinläring*. *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 221-258. (37 s.).

Flyman Mattson, A. (senaste upplaga). *Svenska som andraspråk på språkvetenskaplig grund*. Lund: Studentlitteratur. (194 s.).

Jonsson, C. (senaste upplaga). Makt-och identitetsrelaterade funktioner i kodväxling. I Wedin, Å. & Musk, N. (red.) *Flerspråkighet, identitet och lärande: skola i ett föränderligt samhälle*. Lund: Studentlitteratur, s. 127-144. (17 s.).

Lindberg, I. (senaste upplaga). Samtal och interaktion i andraspråksforskning. I Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur, s. 481-518. (37 s.).

Ytterligare artiklar tillkommer med relevans för området (100 s.) .

(Totalt 905 s.).

Delkurs 4: Bedömning av språklig kompetens (5 hp)

Abrahamsson, T. & Bergman, P. (red.) (senaste upplaga). *Tänkarna springer före: att bedöma ett andraspråk i utveckling*. Stockholm: HLS förlag. (152 s.).

Flyman Mattson A. (senaste upplaga). *Svenska som andraspråk på språkvetenskaplig grund*. Lund: Studentlitteratur, s. 169-194. (25 s.).

Kindenberg, Björn (red) *Flerspråkighet som resurs, Symposium 2015*. Stockholm: Liber. (236-247)

Löthagen, A., Lundenmark, P. & Modigh, A. (senaste upplaga). *Framgång genom språket*. Uppsala: Hallgren och Fallgren. (30 s).

Olofsson, M. & Sjöqvist, L. (senaste upplaga). Bedömning i Svenska som andraspråk. I Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 685-723. (38 s.).

Ytterligare artiklar tillkommer med relevans för området. (200 s.).

(Totalt 456 s.).

Delkurs 5: Grundläggande litteracitet (7,5 hp)

Axelsson, M. (senaste upplaga). Flerspråkiga barn utvecklar litteracitet. I Laursen, H. P. (red.) (2015). *Litteracitet och språklig mångfald*. Lund: Studentlitteratur, s. 307-336. (29 s.)

Enström, I (senaste upplaga). *Ordens värld–Svenska ord–struktur och inläring*. Lund: Studentlitteratur, s. 9-43. (34 s.)

Franker, Q. (senaste upplaga). Att utveckla litteracitet i vuxen ålder–alfabetisering i en tvåspråkig kontext. I Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur, s. 771–815. (44 s.)

Franker, Q. (2019). Gränsöverskridande arbete med elevers litteraciteter. I K. Aldén & A. Bigestans (Red.). *Litteraciteter och flerspråkighet. Symposium 2018*. Stockholm: Liber, s. 19–40. (21 s.)

Hedman & Wedin (senaste upplaga). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Lund: Studentlitteratur. (266 s.)

Hyltenstam, K. (senaste upplaga). Läs- och skrivsvårigheter hos tvåspråkiga. Ingår i Ericson, B (red.) *Utredning av läs- och skrivsvårigheter*. Lund: Studentlitteratur, s. 305-339. (34 s.)

Kenner, C. (senaste upplaga). Becoming biliterate. I Laursen, H P (red.) (2015). *Litteracitet och språklig mångfald*. Lund: Studentlitteratur, s. 63–78. (15 s.)

Magnusson, U. (2013). Skrivande på ett andraspråk. I Hyltenstam, K & Lindberg, I (red.) *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, s. 633–660. (27 s.)

Shanahan, T., & Shanahan, C. (2008). Teaching disciplinary literacy to adolescents: Rethinking content area literacy. *Harvard Educational Review*, 78(1), s 40-59. (19 s.)

Wedin, Å. (senaste upplaga). Literacy and Agency: the case of Young Adults who came to Sweden as Unaccompanied Asylum-seeking Minors. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 64:4, s. 522-534. (12 s.)

Westlund, B. (2016). Läsförståelse ur ett andraspråksperspektiv. I Kindenberg, B. (red.) (2016). *Flerspråkighet som resurs: symposium 2015*. Stockholm: Liber, s. 88–102. (14 s.)

Ytterligare artiklar tillkommer med relevans för området (200 s.)

(Totalt 715 s.)

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Ämneslärarutbildning för grundskolans årskurs 7-9: svenska och svenska som andraspråk, 240 högskolepoäng.
Kursen är campusförlagd. Vissa nätbaserade inslag kan förekomma i kursen.